

Základní pojmy

Základní pojmy obchodního práva

- Podnikání
- Podnikatel
- Obchodní závod
- Pobočka
- Odštěpný závod
- Sídlo
- Základní kapitál
- Vklad
- Podíl
- Obchodní firma

Co je to podnikání

- 1) soustavná
- 2) samostatná činnost,
- 3) provozovaná podnikatelem jeho vlastním jménem,
- 4) na jeho vlastní odpovědnost
- 5) za účelem dosažení zisku

Co znamená soustavnost

Činnost:

- Trvalá
- Opakovaná
- I závisující na ročním období (zemědělství)
- I závisující na jiných okolnostech
- Tedy činnost prakticky jakákoliv, není-li nahodilá

Co znamená samostatnost

- Podnikatel si sám určuje:
 - 1) zahájení, přerušení či ukončení podnikání,
 - 2) uzavření smluvního vztahu,
 - 3) náplň podnikatelské činnosti
 - 4) není ve vztahu nadřízenosti a podřízenosti, nikdo jej “neúkoluje” (x zaměstnanec)
- Podnikatel je omezen pouze právními předpisy a v jejich rámci popř. pravomocnými rozhodnutími

Provozování činnosti vlastním jménem podnikatele

Každý podnikatel používá při výkonu své činnosti označení,

- Obchodní firma nebo jiné označení

(X zaměstnanec)

Vlastní odpovědnost podnikatele

- Podnikatel je ze své činnosti odpovědný – za škodu, za vady, za porušení veřejnoprávních předpisů.

(x zaměstnanec)

Účel dosažení zisku

- Bylo by vhodnější tento předpoklad formulovat jako „dosažení zisku a jeho použití pro vlastní potřeby podnikatele“
 - Ziskový motiv (úmysl dosáhnout zisk) je oddělujícím kritériem od činností jiných – např. charitních

Podnikatel

- Podnikatel - fyzická osoba (člověk), právnická osoba (umělá entita)
- Podnikatelem je každá osoba, která je zapsána v obchodním rejstříku. Má se za to, že podnikatelem je také ten, kdo svou činnost provozuje živnostenským nebo obdobným způsobem. Z hlediska soukromého práva není rozhodné, zda-li osoba splnila veřejnoprávní podmínky (ohlášení živnosti, podání žádosti o koncesi) nebo svou činnost provozuje neoprávněně.

Administrativní registr ekonomických subjektů (ARES) -> Obchodní rejstřík..., Živnostenský rejstřík..., Národní registr poskytovatelů zdravotních služeb..., Evidence zemědělských podnikatelů, ČAK...

Sídlo (podnikatele)

Je-li podnikatel zapsán v obchodním rejstříku, je jeho sídlem adresa určená z veřejného rejstříku.

Pokud podnikatel není zapsán ve veřejném rejstříku, pak je jeho sídlem místo, kde je hlavní obchodní závod podnikatele. Pokud nelze určit umístění hlavního obchodního závodu, je sídlem podnikatele jeho bydliště.

Skutečné sídlo - neuvádí-li skutečné sídlo, lze se dovolávat skutečného sídla.

Obchodní závod

Obchodní závod je organizovaný soubor jmění, který podnikatel vytvořil a který z jeho vůle slouží k provozování jeho činnosti. Má se za to, že závod tvoří vše, co zpravidla slouží k jeho provozu. Obchodní závod je zpravidla věcí hromadnou již z definice (organizovaný soubor ...). Se závodem lze nakládat jako s celkem - prodej či koupě obchodního závodu, pacht obchodního závodu. Obchodní závod lze také zastavit. Není vyloučena ani jeho směna. Obchodní závod lze konečně vložit jako vklad do kapitálu obchodní korporace

Budova, továrna, stroje, vybavení, zaměstnanci, know-how, software...

Pobočka

Pobočka je taková část obchodního závodu, která vykazuje hospodářskou a funkční samostatnost a o které podnikatel rozhodl, že bude pobočkou. Toto rozhodnutí nemusí být formalizováno.

Pobočkou je zpravidla provozovna - tento pojem užívají rovněž předpisy veřejného práva, které s ním spojují určité povinnosti (např. označení provozovny zvnějšku, přítomnost osoby oprávněné přijímat reklamace od spotřebitelů v provozovně atd.)

Odštěpný závod

Je-li pobočka zapsána do obchodního rejstříku, jedná se o odštěpný závod. Rozhodnutí podnikatele o zřízení odštěpného závodu musí být písemné, neboť v rejstříkovém řízení soud rozhoduje na základě listinných podkladů

Část obchodního závodu

Od pobočky je nutno odlišit část obchodního závodu. Ta by měla vykazovat vlastnosti věci hromadné – tedy být sama způsobilá být jedním funkčním celkem. Část závodu je právně významná z důvodu možné samostatné převoditelnosti nebo propachtovatelnosti části závodu

Obchodní rejstřík

- Obchodní rejstřík je veřejný seznam, do kterého se zapisují vybrané právnické a i některé fyzické osoby. Obchodní korporace vzniká zápisem do obchodního rejstříku. Do obchodního rejstříku se také zapisuje odštěpný závod a obdobná organizační složka závodu zahraniční osoby.
- Obchodní rejstřík vedou rejstříkové soudy. Těmi jsou krajské soudy (kromě Krajského soudu pro Středočeský kraj) a Městský soud v Praze
- Další (ŽR, NRPZS, EZP seznam ČAK...)

Obchodní firma

V právním smyslu je Obchodní firma název, pod kterým je podnikatel zapsán v obchodním rejstříku.

Právní pojetí je nutno důsledně odlišovat od významu tohoto slova v ekonomické terminologii - kde se jí zpravidla rozumí podnikatel jako ekonomická jednotka.

Obchodní firma je nehmotná věc. Každý zapsaný podnikatel má pouze jednu obchodní firmu. Podnikatel, který není zapsán v obchodním rejstříku, obchodní firmu nemá.

- Skanska, Metrostav, Moravská vysoká škola Olomouc
- x FO - jméno a příjmení

Vklad

- Vklad je peněžní vyjádření hodnoty předmětu vkladu do základního kapitálu obchodní korporace.
- Předmětem vkladu je věc, kterou se vkladatel zavazuje vložit do obchodní korporace za účelem nabytí účasti v ní nebo za účelem zvýšení účasti v ní.
- Peněžitý vklad (v penězích).
- Nepeněžitý vklad (věc ocenitelná v penězích, nemovitá, movitá, hmotná, nehmotná; za stanovených podmínek mohou být i práce nebo služby - v.o.s., družstvo, komplementář k.s.).

Podíl

- Představuje účast společníka v obchodní korporaci a práva a povinnosti z této účasti plynoucí.
- V jaké výši a rozsahu se společník podílí na řízení a kontrole společnosti a v jaké výši a rozsahu mu ze společnosti plynou nároky.
- justice.cz

Základní kapitál

- Základní kapitál obchodní korporace je souhrn všech vkladů.
- Povinně vytváří s.r.o., a.s., k.s. (komanditista x komplementář)
evropská společnost, družstvo, evropská družstevní společnost.

Jednání

Osobní jednání podnikatele

- Je-li podnikatelem člověk, je zpravidla schopen právně jednat sám. Může se však také nechat zastoupit. Povinné zastoupení je pouze v případě podnikatele (např. živnostníka), který není plně svéprávný (např. z důvodu zdědění obchodního závodu dědicem, který dosud nenabyl plnou svéprávnost). Většina podnikatelů - fyzických osob - však svéprávná je. Oproti tomu právnická osoba je jako umělý útvar pojmově nesvéprávná. Proto je třeba, aby byla zastoupena.
- Svéprávnost - způsobilost (schopnost) právně jednat a zavazovat se, být odpovědný za své jednání (obecně zletilý x nezletilý...).

Jednání

Zastupování právnické osoby

- Každá právnická osoba (umělý útvar) musí být při jednání navenek zastoupena. Kdo jí zastupuje, musí dát najevo, co ho k tomu opravňuje, ledaže to vyplývá z okolností.
- Zastoupení právnické osoby členem statutárního orgánu (individuální, kolektivní ...)
- Zastoupení zaměstnancem právnické osoby (zaměstnanec, vedoucí, ředitel, generální ředitel)
- Prokura a zastoupení prokuristou (...)